

Sygnatura akt VIII Gz 150/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 stycznia 2016

Sąd Okręgowy w Szczecinie Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Leon Miroszewski (sprawozdawca)

Sędziowie: SSO Krzysztof Górski

SSO Piotr Sałamaj

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2016 roku w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

w sprawie z powództwa M. C.

przeciwko T. F.

G. B.

M. P.

A. J.

o zapłatę

na skutek zażalenia pozwanego A. J. na orzeczenie o kosztach w punkcie 2 postanowienia Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie z dnia 26 marca 2015 roku, w sprawie o sygnaturze XI GC 1074/13

postanawia:

I. oddalić zażalenie;

II. zasądzić od pozwanego na rzecz powoda kwotę 600,00 (sześćset) złotych

tytułem kosztów procesu w postępowaniu zażaleniowym.

SSO Krzysztof Górski SSO Leon Miroszewski SSO Piotr Sałamaj

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 26 marca 2015 roku Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie umorzył postępowanie w stosunku do pozwanego A. J. w sprawie z pozwu M. C. przeciwko G. B., T. F., A. J. i M. P., jako członkom zarządu spółki (...) sp. z o.o., na podstawie art. 299 § 1 k.s.h., o zapłatę solidarnie kwoty 11.466,47 złotych z odsetkami i kosztami procesu. W drugim punkcie tego postanowienia Sąd Rejonowy oddalił wniosek pozwanego A. J. o zasądzenie od powoda na rzecz tego pozwanego kosztów postępowania.

W uzasadnieniu Sąd pierwszej instancji stwierdził, że powód cofnął pozew w stosunku do pozwanego A. J. po wniesieniu przez tego pozwanego sprzeciwu od nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, gdy pozwany ten zaprzeczył, że był członkiem zarządu spółki (...) po skazaniu go wyrokiem Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z dnia

30 stycznia 2008 roku za przestępstwo z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 291 § 1 k.k. Powyższe skutkowało umorzeniem postępowania na podstawie art. 355 § 1 k.p.c.

Co do kosztów Sąd Rejonowy podniósł, że zgodnie z art. 17 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym domniemywa się, że dane wpisane do Rejestru są prawdziwe, zaś gdy wpisano dane niezgodnie ze zgłoszeniem podmiotu lub bez tego zgłoszenia, to podmiot ten nie może zasłaniać się wobec osoby trzeciej działającej w dobrej wierze, że wpisane dane nie są prawdziwe, jeżeli zaniedbał wystąpić niezwłocznie z wnioskiem o sprostowanie, uzupełnienie lub wykreślenie wpisu. Zdaniem Sadu pierwszej instancji pozwany A. J. świadomie wprowadzał w błąd co do przysługujących mu uprawnień członka zarządu, mimo uprawnomocnienia się z dniem 2 kwietnia 2009 roku wzmiankowanego wyroku skazującego Sąd Rejonowego w Kołobrzegu. Tym samym dał powód do wytoczenia przeciwko niemu powództwa, jako opartego na danych ujawnionych w Krajowym Rejestrze Sądowym. Skoro zatem – jak stwierdził Sąd Rejonowy – pozwany przez okres 4 lat pełnił funkcję członka zarządu pomimo wydania przeciwko niemu prawomocnego wyroku skazującego, to musiał się liczyć z możliwością wytoczenia powództwa na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.

Pozwany A. J. wniósł zażalenie na punkt drugi powołanego postanowienia zarzucając naruszenie art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 361 k.p.c. poprzez niewskazanie podstawy prawnej rozstrzygnięcia w zakresie kosztów, art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dokonanie dowolnej zamiast swobodnej oceny dowodów i bezpodstawne uznanie, że pozwany celowo wprowadzał w błąd wierzycieli spółki (...) co do przysługujących mu uprawnień członka zarządu; art. 98 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. w zw. z art. 203 § 2 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, poprzez niezasądzenie na rzecz pozwanego kosztów niezbędnych do celowej obrony; art. 17 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym poprzez uznanie, że domniemanie wynikające z wpisów w Rejestrze chroni osoby trzecie względem członków zarządu, nie zaś spółki. W oparciu o wskazane zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego A. J. kwoty 2.485,40 złotych tytułem kosztów procesu, a więc według spisu kosztów wskazanego we wcześniej złożonym wniosku.

W uzasadnieniu skarżący stwierdził, że niewskazanie przez Sąd Rejonowy podstawy prawnej orzeczenia o kosztach w uzasadnieniu postanowienia z dnia 26 marca 2015 roku utrudnia mu merytoryczne odniesienie się do tego rozstrzygnięcia. Zwrócił uwagę, że inne jest ratio legis art. 17 ustawy o KRS niż cel normy z art. 299 § 1 k.s.h., w świetle którego dobra wiara wierzycieli spółki co do pełnienia przez określone osoby funkcji członka zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością jest bez znaczenia. Podniósł, że wpis do Rejestru danych o osobach wchodzących w skład zarządu nie przesądza o ponoszeniu przez nich odpowiedzialności na podstawie art. 299 § 1 k.s.h. i to powód winien wykazać przesłanki odpowiedzialności na podstawie tego przepisu.

Powód wniósł o oddalenie zażalenia i zasądzenie na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego. Podniósł, że w piśmie zawierającym cofnięcie pozwu w stosunku do pozwanego A. J. wnosił o nieobciążanie go kosztami procesu w oparciu o treść art. 102 k.p.c., zatem ten przepis należy uznać za podstawę orzeczenia Sądu Rejonowego o kosztach w postanowieniu z dnia 26 marca 2015 roku. Powód powołał się na informację uzyskaną na jego wniosek z Sądu Rejestrowego o osobach wchodzących w skład zarządu spółki (...) sp. z o.o., z której wynikało, że w latach 2009-2013 pozwany A. J. był członkiem zarządu wymienionej spółki, skoro więc mimo skazania go prawomocnym wyrokiem w procesie karnym przez 4 lata pełnił funkcję członka zarządu, to dał powód do wystąpienia przeciwko niemu z pozwem. Zdaniem powoda pozwany mógł powiadomić Sąd Rejestrowy o ustaniu jego mandatu i złożyć świadczący o tym wyrok skazujący, co spowodowałoby wszczęcie procedury wynikającej z art. 24 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Zażalenie okazało się bezzasadne, mimo, że nie wszystkie argumenty zaskarżonego postanowienia można było uznać za trafne.

Wstępnie należy zauważyć, że potrzeba rozstrzygnięcia o kosztach procesu pomiędzy powodem a pozwanym A. J. była konsekwencją, po pierwsze, cofnięcia pozwu przez powoda w stosunku do tego pozwanego, po drugie, żądań

stron co do treści tego rozstrzygnięcia. Powód i pozwany nie przedstawili w tym zakresie przeciwstawnych żądań zasądzenia kosztów na rzecz każdego z nich, natomiast różnica w treści żądań polegała na tym, że pozwany domagał się zasądzenia kosztów od powoda, zaś powód wnioskował o nieobciążanie go kosztami. Ten wniosek powoda wskazuje, że powód nie uważał, że należy go uznać za stronę wygrywającą sprawę, natomiast ubiegał się o odstąpienie od zasady odpowiedzialności stron za wynik sprawy, wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c.

Kodeks postępowania cywilnego zawiera przepisy stanowiące podstawę rozstrzygnięcia o kosztach w inny sposób niż uwzględniający wynik sprawy. Jednym z tych przepisów jest art. 102 k.p.c., a więc przepis, na który powołał się powód domagając się nieobciążania go kosztami na rzecz pozwanego A. J.. Przepis ten stanowi, że w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. To uregulowanie wyraża zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach, stanowiącą wyjątek od zasady odpowiedzialności za wynik procesu (por. uzasadnienie postanowienia z dnia 16 lutego 2011 roku, II CZ 203/10), nie konkretyzuje natomiast, co można uznać za wypadek szczególnie uzasadniony, a przez to pozostawia ich kwalifikację sądowi, przy uwzględnieniu całokształtu okoliczności danej sprawy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 grudnia 1973 roku, II CZ 210/73).

Podstawę zastosowania tego przepisu stanowią konkretne okoliczności danej sprawy, przekonujące o tym, że w danym przypadku obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na rzecz przeciwnika byłoby niesłuszne i niesprawiedliwe. Stanowią je zarówno fakty związane z samym procesem, jak i leżące poza nim, a dotyczące na przykład sytuacji życiowej i stanu majątkowego stron. Zatem przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej proces kosztami przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami słuszności.

W orzecznictwie wyrażono pogląd, że zastosowanie art. 102 k.p.c. może nastąpić między innymi wówczas, gdy kosztów zażądał przeciwnik, który swym niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem wywołał proces i koszty połączone z prowadzeniem tego procesu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 1981 roku, II CZ 98/81). O niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniu w kontekście powołanego przepisu można mówić wówczas, gdy strona dopuszcza się go w sytuacji istnienia po tej stronie świadomości wysuwanego roszczenia, dochodzonego następnie przed sądem (por. postanowienie Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 24 sierpnia 2012 roku, I ACz 505/12).

Przenosząc powyższe do niniejszej sprawy należy zauważyć, że powód wezwał pozwanego A. J., jako członka zarządu, do zapłaty kwoty dochodzonego zobowiązania, czemu pozwany nie zaprzeczył, nie ma też podstaw do przyjęcia, że na to wezwanie odpowiedział. Wprawdzie powyższe nie może przesądzać o tym, że pozwany dał powód do wystąpienia przeciwko niemu w powództwem, natomiast brakiem reakcji na przedprocesowe wezwanie do zapłaty żądanej pozwem mógł doprowadzić po stronie powoda do przeświadczenia, że nie zaprzecza pełnienia funkcji w zarządzie spółki (...) sp. z o.o. w czasie gdy powstało zobowiązanie tej spółki wobec powoda, z którym związane jest dochodzenie go na podstawie art. 299 § 1 k.s.h.

Nie to jednak przesądza o bezzasadności żądania pozwanego, zasądzenia na jego rzecz kosztów w niniejszej sprawie. Istotne są dane rejestrowe dotyczące ujawnienia danych pozwanego w Rejestrze dla spółki (...) sp. z o.o., przy czym przede wszystkim okoliczność dokonania wpisu tych danych, a nie ich wykreślenia.

Należy przyznać, że Sąd Rejonowy bezpodstawnie uznał, że wobec pozwanego A. J. zachodzi wynikające z art. 17 ust. 2 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym ograniczenie możliwości powoływania się na niezgodność danych w Rejestrze z rzeczywistym stanem rzeczy, a więc dopuszczalności wzruszenia wynikającego z art. 17 ust. 1 powołanej ustawy domniemania prawdziwości wpisu. Ograniczenie to dotyczy podmiotu wpisanego do Rejestru, a nie osób, których dane zostały ujawnione w ramach tego wpisu.

Trzeba też zauważyć, że od powoda można było wymagać większej staranności przy ustalaniu, czy osoby, które pozwał w niniejszej sprawie, istotnie posiadają legitymację bierną w procesie. Nie wystarczyło poprzestanie na informacji pisemnej sekretarza sądowego w Sądzie Rejestrowym, zawierającej nieprecyzyjne stwierdzenie, że wskazane w tej

informacji osoby są członkami zarządu spółki (...) sp. z o.o., bez uwzględnienia, że wpis danych o członkach zarządu ma charakter deklaratoryjny, zaś bycie członkiem zarządu zależy od zdarzeń prawnych wywołujących powstanie lub wygaśnięcie mandatu piastuna tego organu. O niezgodności z rzeczywistym stanem rzeczy wpisu danych pozwanego A. J., jako członka zarządu, w Rejestrze dla spółki (...) sp. z o.o., powód mógł się dowiedzieć zanim wystąpił z powództwem w stosunku do tego pozwanego, bowiem postanowieniem z dnia 8 października 2013 roku Referendarz w Sądzie Rejestrowym w S. wykreślił dane pozwanego A. J. w dziale II Rejestru dla spółki (...) sp. z o.o., jako członka jej zarządu. W uzasadnieniu tego postanowienia, wydanego po przeprowadzeniu postępowania z urzędu, wskazano, że pozwany A. J. został skazany wyrokiem Sądu Rejonowego w Kołobrzegu z dnia 30 stycznia 2008 roku, sygnatura akt II K 361/05 za przestępstwo opisane w rozdziale XXXV Kodeksu karnego, a wyrok ten uprawomocnił się w dniu 2 kwietnia 2009 roku. W świetle art. 10 ust. 1 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym, każdy ma prawo przeglądania akt rejestrowych podmiotów wpisanych do KRS, a przepis ten ma zapewniać całkowitą dostępność danych rejestrowych, czemu towarzyszy obowiązek ich zasięgania przez podmioty uwzględniające te dane w swoich czynnościach sądowych i pozasądowych.

Mimo to postępowanie pozwanego nie może być uznane za sumienne i właściwe, co więcej, musi być uznane za oczywiście niewłaściwe, w szczególności co do zgłoszenia pozwanego jako członka zarządu spółki (...), a w konsekwencji utrzymania tych danych w Rejestrze, w sytuacji, gdy nigdy nie powinny one zostać zgłoszone.

Powyższe jasno wynika ze złożonego przez samego pozwanego, wraz ze sprzeciwem od nakazu zapłaty, odpisu pełnego z Krajowego Rejestru Sądowego, dotyczącego spółki (...) sp. z o.o. Z danych tych wynika, że wymieniona spółka została zarejestrowana w dniu 27 lutego 2009 roku, a więc już po skazaniu pozwanego A. J. wyrokiem Sądu Rejonowego z K. z dnia 30 stycznia 2008 roku, sygnatura akt II K 361/05. Wprawdzie wyrok ten nie był jeszcze w tym czasie prawomocny, jednak kolejne wpisy zostały dokonane po jego uprawomocnieniu się.

W szczególności wpis danych pozwanego A. J. jako członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. nastąpił w dniu 10 grudnia 2009 roku, a więc ponad 8 miesięcy po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego z K. z dnia 30 stycznia 2008 roku. Wolno zakładać, że i powołanie pozwanego do tej funkcji nastąpiło po tym uprawomocnieniu się, tym samym przyjęcie przez tego pozwanego funkcji członka zarządu spółki (...) sp. z o.o. nastąpiło z naruszeniem zakazu wynikającego z art. 18 § 2 k.s.h.

Nie ulega wobec tego wątpliwości, że pozwany A. J. podjął czynności członka zarządu, a jego dane zostały wpisane do Rejestru, w sytuacji gdy objęty był zakazem na podstawie powołanego przepisu. Tym samym doprowadził do wpisu danych niedopuszczalnych ze względu na obowiązujące przepisy prawa.

Powyższe musi być uznane za oczywiście niesumienne i niewłaściwe postępowanie, które nie może korzystać z ochrony polegającej na uzyskaniu przez pozwanego A. J. kosztów procesu w niniejszej sprawie. Wobec tego należało ostatecznie uznać, że zaskarżone postanowienie odpowiada prawu, zatem na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalić zażalenie jako bezzasadne.

Powyższe rozstrzygnięcie skutkowało zasądzeniem od pozwanego A. J. na rzecz powoda kosztów w postępowaniu zażaleniowym, zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c., obejmujących wynagrodzenie radcy prawnego ustalone na podstawie § 12 ust. 2 pkt 1 w zw. z § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu.

SSO Krzysztof Górski SSO Leon Miroszewski SSO Piotr Sałamaj